

POMPEII VGONII

ROMANI ORATIO

IN ANNIVERSARIIS EXEQVIIS

LEONIS X. PONT. MAX. Romani Gym-
nasij Fundatoris, Habita Anno
M. D. LXXXVI.

IN TEMPLO S. IACOBI E REGIONE
GYMNASII.

*AD ILL. ADMODUM ET R. P. SIMONEM
Cecchinum Audit. Contr. Utr. Sig. Refer. & eiusdem
Gymnasij Rectorem Vigilantissimum.*

CVM LICENTIA SVPERIORVM:

R O M A E,

Excudebat Vincentius Accoltus in Burgo 1587.

42

22

WILLIAM W. GOMM

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

ILL. ADMODVM ET R. P.
SIMONI CECCHINO
ROMANI GYMNA-
SII RECTORI
VIGILAN-
TISSIMO.

POMPEIUS UGONIUS S.

Rationem à me in funere LEONIS X.
Romani Gymnasij fundatoris habitam,
etsi breuem, & celeri stylo compositam,
te tamen hortante (Præstantissime CEC-
CHINE) in lucem edere non dubitavi.

Tuas enim voces, nutusq; ipsos imperium duco. Pri-
mum, quòd ita de me meritus es, vt non solum in be-
neficientissimi Patroni, sed & in Oprimi Parentis loco
te habere debeam; Deinde, quòd nobilissimo quo-
dam spiritu incitatus ita literis faues, vt qui eadem
profidentur vicissim te, & colere, & amare cogantur.
Quid? quòd ipsos magnos literarum Patronos tuo pa-
trocinio complecteris? Cum LEONI X. laudatio-
nem annuis eius Exequijs toto adstare Gymnasio ad-
hiberi solitam, & aliquando intermissam summa ala-
critate restitueris. Quod quidem officium non illi mo-

do libèralissimo Pontifici debitum est, sed & nobis,
qui eius liberalitate fruimur honorificū. Quin etiam
expedit literarum studijs, vt appareat, quantum Prin-
ceps Principi intersit. Si quidem, quibus curæ inge-
nia fuere, amantur, coluntur, celebrantur; Cæteri,
ne quid amplius, silentio transeuntur. Accipies igitur
(Optime Rector) munusculum hoc quod tibi offero,
tenue ilud quidem, sed & meæ erga te obseruantix,
& tuæ erga ingenuas artes præclaræ voluntatis nō vul-
gare argumentum. Vale. Romæ Kalendis Maij
Anno Salutis. M D LXXXVII.

POMPEII VAGONII ROMANI
ORATIO IN FVNERE LEONIS
DECIMI PONT. MAX.

QUOD non ingrata litera profiteri solent (Rector Amplissimi, Praestantissimi Doctores, ceterique Viri nobilissimi,) ut eorum qui eas fouerint, atque adiuerint, nomina à silentio, atque obliuione vindicent, ac veluti rediuiua è sepulchris felici quadam donent immortalitate; id si cuiquam illa merito prestare debent, LEO is X. est Pont. Max., cui in hoc

earundem literarum sedi proximo templo, veteri more, atque instituto annua hodie iussa persoluimus. Non enim solum quoad vixit, optimarum artium studia LEO DECIMVS coluit, doctosque viros Regia est liberalitate profectus; sed, & antequam nasceretur, domesticum, ac gentile in clarissima ex qua ortus est MEDICEA familia literarum patrocinium habebat; & prouidit etiam, ut postquam fato cessisset, eius extaret beneficium apud posteros, & perpetuum egregij erga ingenuas disciplinas animi sui monumentum. Romanum quippe Gymnasium quod tenui fuerat principio inchoatum, pro huius Urbis maiestate fundauit; Scholas, quarum summæ erant angustie insigni adificio auxit; Euocatis praestantissimis ingenijs celebritatem eisdem, ac nominis splendorem comparauit; Ne illustres Professores vlllo vnquam tempore desiderari possent, opulentum vestigal, certosque redditus ad eorum stipendia attribuit; tam ipsos denique, quam studiosam iuuentutem ad urbem discendi causa confluentem, dignis Pontificia animi magnitudine decretis, ac muneribus exornauit.

Quare meritò (SIMON CECCHINE Rector Sapientissime) inter reliquas curas qua te pro Romana Academia dignitate aduigilantè dies noctesque sollicitant, hanc quoque cogitationem suscepisti, ut hodierna Concio, ad sacra pro Optimi Principis aeterna salute faciendâ conuocata, non sine eiusdem laudum honorifica commemoratione dimitteretur. Quo facto simul ostendis, & quo tu animo sis erga literas, cum earum fautori tam impensè faues; & nos quid ipse merearis agnoscimus; & denique ingrati animi deterrimo crimine per te

omnes

omnes absolvimur, dum Patrono, ac Mecanati nostro gratiam, te auctore habemus, vicemq; qua possumus ratione reddimus.

Sit igitur in aeterna memoria felix ille Pontificatus, quo auctor rerum omnium, ac moderator Deus, cum ille Purpuratus Senatus multorum Patrum canitie honestaretur, huius tamen Principis iuventute, raro, atque admirabili exemplo Urbem hanc hilarari, ac reflorescere voluit. Nondum quidquam de eius laudibus attingo; sed ne persequar quidem multa, recogitans Deum ipsum non tam prolixis adorantium precibus, meditatoq; carmine, quam incorrupta, & pura mente latari. Ita quaecumque hoc est quod LEONI DECIMO reddimus solenne officium, maximo à me pietatis, gratiq; animi affectu, brevissimo sermonis curriculo concludetur. Nondum igitur LEONIS DECIMI à me quidquam, nisi nomen solum auditis, Ecce iam vestrum non beatissimum quoddam saculum, non Aurea quaedam, imo auro, gemmisq; preciosior aetas animo obuersatur? Quoties ego dum variorum Pontificum notantur tempora, interq; se conferuntur, colloquentes audiui, qui exclamarent, Utinam LEONIS DECIMI vixissem temporibus, Utinam illius rediret aui felicitas. Redij; Non hac ad nos iam vota pertinent; Nam & alterum in Principis Apostolorum sede LEONEM conspiciamus. Nec hunc, cum illo contendam. Vuat hic modo diu superstes, ferusq; in caelum redeat, nunquam erit nobis alieno saeculo inuidendum. Sed hac excepta, qua praesente fruimur per SIXTVM FELICITATE, quicumque alios Reipublica status viderunt merito ad LEONIS DECIMI imperium desiderij, votis, ac suspirijs anhelarunt. Multa sunt Pontificiae virtutes eximia, sed quaedam obscuriores, & quasi privatae, ac breui duratura. Illa ad illustrandum saeculum apta, illa Pontifice Maximo digna, illa aeterna, atque immortales quibus hic de quo loquimur Princeps eniuit, Religio, Iustitia, Pacis studium, Magnificentia, Liberalitas.

Nam, si primum Divina humanis anteferri aequum est, decetq; Religionis praepositum Antislitem de Religione ante omnia cogitare, quis hoc LEONE DECIMO fecit ardentius? Qui statim atque Apostolicum solium ascendis captum à Iulio secundo Lateranense Concilium, non eorum successorum more, quibus in transversum emulatione ductis priorum Principum opera sordent imperfectum omisit, sed incredibili studio, ac diligentia ad exitum perducere curavit; Qui Amplissimum illum Patrum conuentum, non Regali tantum munificentia, opibusq; adiuvit, sed sacrosancta praesentia sua luce sapius illustravit; Qui, ut ex eo ad rem Ecclesiasticam componendam, atque amplificandam salutaria decreta prodirent, summa vigilantia, atque auctoritate perfecit; Cuius dexterate atque prudentia perniciosi schismatis, quod ad quandam Italia civitatem adhaeserat reliquia, quae maximum in Christiano orbe incendium excitare posse videbantur, sedata penitus, extinctaq; sunt; A quo Dei praepositi cultui, sacrisq; caerimonij tantus honos est habitus, ut in illo Vaticano, Pontificioq; Sacello, nunquam sit res Divina, aut locupletiore ornata, aut augustiore pompa, aut maiore concentuum suavitate celebrata; Cuius denique pietatem Divi-

num numen comprobasse eo tempore videtur; cum solennes illas quas à Petri Basilica, ad D. Maria qua supra Mineruam dicitur supplicationes habuit, non ita multo post ferocissimi Christianorum hostis Selini, contra quem vota concepta erant interitus est consecutus.

Iam vero, quàm altè illud LEONIS pectori infixum Salomonis consiliū hærebat? Diligite iustitiam qui indicatis terram. Nam cum Rempublicam ei plus nimio bellicosus Pontifex qui antecesserat armorum licentia assuetam reliquisset; cum nec via libera essent ab insidijs, nec nox à latrocinijis secura, nec Sol luce sua manus sanguinis auidas deterreret, sed intolerabilis vigeret per omnia Ecclesiasticę ditionis loca grassatorum vis, atque audacia, ita breui iustissimę severitatis animadversione impium scelus compresit, ut ex turbulentissima tempestate, omnia in sereni cuiusdam, ac splendidissimi celi temperiem commutaret. Quantum id bonum publicum, quanto honori LEONI fuerit, licet ex his quę nuper sub ITALICÆ QUIETIS FVNDATORE SIXTO vidimus recognoscamus; Cuius optatissimus Pontificatus, cum in similes exulum, ac latronum furores incidisset, ita eos repente, quasi Sol nubes discussit, ut paucis mensibus Italiam, ex metu maximo, ac periculo in pulcherrimum ocium, & iucundissimam securitatem, quodq; non minus scitè dictum, quàm gloriøsè factum est, SINE MILITE viderimus restitutam. Quod igitur nuper à SIXTO magna, æternaq; cum laude gestum est item sua tempestate LEODECIMVS præstitit. Non egi, atque inaccessi sylvarum specus exules, sicarioq; texerunt, non ardua, ac prærupta montium iuga seruarunt, non remotissimę, & toto penitus orbe diuise insule, ac regiones vindici Iustitię gladio eripuerunt.

Inde illa letissimā pacis serenitas, & huius ætatis amula consecuta, cuius in LEONE DECIMO quàm insigne studium extitit? Sanè Christi vices in terris gerentem decet eius cuius se Vicarium profiteretur vestigijs insistere, nec à præceptis monitisq; discedere. An vero relinquitur terras Dei filius, & ad Patrem Cælestem migraturus, non hanc in primis virtutem Apostolis commendauit, ac veluti præclaram hereditatem testamento reliquit? Huc eius ille suauissima voces spectant, Pacem meam do vobis, Pacem meam relinquo vobis; In quamcumque domum intraueritis primum dicite Pax huic domui. Quarum vocum LEO non immemor, simul atque in domum Dei, hoc est in sanctam Ecclesiam per traditus sibi Petri clauis ingressus est, statim dixit, Pax huic domui, Pax huic Ecclesie, Pax tibi Cæsar, Pax vobis Reges magni Ducesque, Pax tibi Italia, Pax tibi Roma.

Quare, cum quantum in ipso fuit, sedatis Regum, Populorum, Rerumpublicarum, Ciuitatum discordijs; beatissima orbem terrarum, ac præsertim Italiam pacis luce perfudisset, ita reliqua optimi Principis obuii munera, ut Magnificentia potissimum, ac Liberalitatis qua in primis Regia, ac Diuina virtutes sunt gloriam ceteris præripuisse videatur. Sed ut in rebus publicis Magnificus, ita erga bonas artes erat præcipue Liberalis. Testantur Magnificentiam

ad

ad commoditatem Pontificum Vaticanæ habitationes ab eo aucta, & auro, pi-
 Hurisq; elegantissimè exornatæ. Testatur ad Divini cultus amplitudinè precio-
 sa supellex auri, argenti, aulæorum, omnis generis comparata, qua nihil in-
 ter Pontificia Sacra spectatur admirabilius. Testatur eandem portus Centum-
 cellensis ad nauigiorum vndique commæantium hospitium lapideo, mirandisq;
 opere fabricatus. Testatur aduersus excursionses pradonum, direptionesq; py-
 ratarum in ora maritima multæ extructæ arces, multa amplificata, multa mu-
 nita. Testantur fundata in hac vrbe templa, renouata, aucta, locupletata.
 Omnes denique aurei illius sæculi æctiones, quibus & gentes exteras, & Popu-
 lum Romanū sibi LEO demeritus est, quid aliud nisi inusitatum nescio quem
 splendorem spirant? nisi Regalem magnificentiam? nisi Casarcum quiddam,
 atque Augustum? Parum dixi; Immo nisi Cælestè quiddam, atque Diuinum?
 Namque & Liberalitati eius, qua nihil est Dei magis proprium, quæ potest
 par oratio inueniri? Quæ profecto tanta in LEONE fuit, vt nisi ex nobilissi-
 ma MEDICEA familia extitisset cuius hac germana perpetuaq; laus est,
 incredibilis putaretur. Hæc huius Munificentissimi Pontificis lateri assidua sem-
 per comes hærebat; Non illumin in templo, non in vicijs, non in Senatu, non intra
 sacrum penetrale deserebat. Hoc facere par est principem Ecclesiæ Sacerdo-
 tem, opes nimirum, & fortuna munera, non ad priuatum vsum, & commo-
 dum, sed ad eorum quibus imperat inopiam subleuandam, dignitatemq; augē-
 dam conuertere, nec tam se dominum humanarum facultatum, quàm ministrū,
 & dispensatorem existimare. Hoc cum LEO præstaret egregiè, ita aurum,
 argentumq; effundebat, non vt indignos homines locupletando liberalitate li-
 beralitatis laudem amitteret, sed vt eius dona, largitionesq; fide, causa, loco,
 tempore, & personis maxime commendarentur.

Quare, cum ei summæ curæ esset, vt doctrinarum studia suo maxime sæculo
 florerent, non ignarus honore, ac præmijs ali artes, inter Pontificias occupa-
 tiones literas amantissimè fouit, nec vnquam, aut Poetam, aut Oratorem, aut
 Iuriconsultum, aut Philosophiæ, aut Theologiæ studiosum, aut quempiam, quæ
 ei aliquod ingenij specimen ostendisset muneris vacuum à se abire passus est.
 O dignā manū, cui celebranda omnium eloquentissimorum scriptorum manus laborent.

Vincitur LEO, nominis quidem successione DECIME, sed titulo
 virtutis VNICE, Viue inquam LEO Maxime, gloria, fama, & celebritate
 immortalis in terris, sicuti (vti credimus) felicissimo æuo in calo fruere. Tu
 exulantes ex hac vrbe literas, vel certe sub paupere tecto degentes, in amplo, &
 Populi Romani maiestate digno domicilio collocasti. Tu languentia, ac penè ex-
 tincta liberalium artium studia refouisti, ac inflammasi. Tu ingenia depressa
 ac retardata præmijs erexitisti, & incitasti. Tui, nos qui in hoc Romano Gymna-
 sio profitemur clientes sumus. Tua, quæ eodem confluit Iuuentus alumna. Te
 grata memoria, te statim exequijs, te solenni præconio, te frequenti concione, te
 pio cultu, & nos quoque vixerimus, & omnis studiosa posteritas, vti optime de
 literis meritum Principem in perpetuum prosequetur.

DIXI LAUS DEO.

